

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

7 Vtrùm inter chirographarios carentes priuilegioprælationis, poßit
satisfierei pauperi, omißis ditioribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

etiam in ordine confessus Canonicorum in Capitulo; In ordine subscribendi instrumentis actuum capitularium; In habentibus gratias expectariuas in eadem Ecclesia; vt notat Glossa in illam regulam. Imò eadem Glossa dicit eam seruandam inter plures creditores, quando venduntur res debitoris, vt illis satisfiat. quare non obscure est in hac sententia.

44 *Contrarium verius.* Contrarium tamen puto verius, nempe non esse seruandam inter creditores chirographarios seu personales carentes hypothea vel alio iure praelationis; sed tantum inter creditores habentes eandem rem sibi hypotheatam. Ita expressè docet Siluester, Restit. 6. quaest. 5. & D. Anton. p. 2. tit. 2. c. 7. §. 3. ex Baldo; & alij passim. colligitur ex L. 1. 7. de separationibus. vbi dicitur: *Licet alicui, adiciendo sibi creditorem, creditoris sui deteriorem facere conditionem, &c.* & ex multis legibus C. Qui prioris in pign. vbi tantum hypotheccis applicatur haec regula.

DUBITATIO VII.

Vtrum inter chirographarios carentes privilegio praelationis, possit satisfieri pauperi, omissis ditioribus.

45 *Soluens pauperiori.* **M**ULTI DD. affirmant id fieri posse. Medina supra: *Si debitor posterior, est longe pauperior priore, tunc debitum posterioris videtur preferendum, quia maiori damno prius occurrendum.* Idem tenet Salon. ob eandem causam. Idem expressè docet diuus Thomas opus. 73. cap. 18. & probat, quia plus laesus est pauper ablatione suorum, & plus indiget. Emanuel supra, ait, *excusari eum, qui soluit prius petenti vel valde indigenti.* Siluest. Restit. 6. in fine, dicit talem excusari iure poli, non tamen fori.

46 *Verius non licet.* Sed contrarium videtur verius. Probat: quia pauper neque iure positio habet ius praelationis, vt patet: neque iure naturali, nisi forte sit in extrema vel graui necessitate, ita vt charitas obliget illi subuenire. tunc enim creditor diues merito pari debet debitum suum differri vel numquam solui, vt alteri, par ius habenti, in tanta afflictione consulari. Quòd si pauper non tanta prematur inopia, non potest alter penitus priuari, vt illi integrè satisfiat. Nec refert, quòd pauper plus incommodi sentiat ex dilatione vel priuatione partis rei debitae; hinc enim non sequitur, illum habere ius praelationis, sed vt summum, ceteris paribus, amplius posse ei solui, quam diuiti, qui tale incommodum non sentit. sicut plus restituendum ei, cui debentur 100. quam cui 50. quando secundum proportionem sit solutio.

47 *Contrarium non est omnino improbabile.* Nihilominus fateor sententiam alteram non esse omnino improbabilem, praesertim cum diuus Thomas tam expressè illam teneat.

DUBITATIO VIII.

Quo loco & cuius expensis facienda est restitutio.

NOTANDUM est, Obligationem restitutionis nasci vel ex iniusta acceptione, vel ex re ac-

cepta, vel ex contractu, vt explicatum est supra cap. 7. dub. 5. Nunc

Dico Primò, Si debitum ortum sit ex iniusta acceptione, restitutio facienda est expensis debitoris, idque eo loco, vbi dominus illam possessurus erat, si ablata non fuisset: ita Caietanus 2. 2. q. 62. art. 5. circa solutionem tertij argumenti, Sotus l. 4. de Iust. quaest. 7. art. 1. circa solutionem tertij argumenti. Couar. ad reg. Peccatum, r. p. nu. 9. Ioannes Medina C. de restit. q. 2. dub. 3. Probat, quia ex eo quòd dominus rem suam amiserit debitoris iniquitate, non debet vllum damnum sentire; sed lege iustitia debet ita fieri restitutio, vt in pristinum statum restituatur, perinde ac si res ablata non fuisset: ergo restitutio non debet fieri ipsius expensis, sed debitoris, qui sibi imputet, quòd eas subire cogatur.

Dices Primò, Ergo tenetur ad amplius, quam ad rei ablatam seu damni illati compensationem.

49 Respondeo, Verum est, teneri ad amplius, quam damnum secundum se consideratum aestimetur, non quidem vt dominus inde amplius accipiat commodi, quam accepit detrimenti: sed quia id est necessarium tamquam medium, vt fiat restitutio, qui enim tenetur ad finem, tenetur ad medium necessarium.

Dices Secundò, Non debet imputari debitori, quòd creditor in alium locum migravit: ergo tunc illius sumptibus non erit mittenda.

Respondeo, Negando consequentiam, quia creditor non debet amittere libertatem transferendi se quòd libuerit, ob iniustitiam debitoris; qui sibi imputet, quòd sumptus illos in restitutione facere cogatur. debebat enim rem relinquere in bonis creditoris; sic enim cum aliis paruo vel nullo sumptu translata fuisset. si tamen creditor facturus erat sumptus in re illa asportanda, possunt deduci, non enim teneris illi cum lucro restituere, sed satis est vt ex ablatione nihil damni sentiat, de quo vide Couar. supra.

50 *Si magni sumptus.* Notandum tamen est, Si res non potest sine magnis sumptibus restitui, posse ex quadam aequitate naturali differri restitutionem, modò inde dominus vel nihil vel parum damni capiat. Si tamen ea est rerum constitutio, vt nisi modò restitutas, postea nec ipsi nec hereditas restituere possis, omnino nunc restituenda vel res ipsa, vel iustum rei pretium, quamuis magnae expensae essent faciendae; quia dominus non idèd potest re sua in perpetuum priuari, quòd debitor tantumdem in sumptum impendere cogatur. nisi probabile esset, domino in hoc casu non displiciturum, vt amicis eius vel pauperibus detur: quod per litteras ab eo peti debet, si res est ambigua. si verò spes sit, fore vt aliquando restituatur sine tanto sumptu, poterit restitutio differri. si res sit parui momenti, & sine duplo vel triplo sumptu restitui nequit, probabile est, pauperibus dari posse; praesumi enim potest id domino non displicere.

51 *Si non ex delicto.* Dico Secundò, quae debentur solum ratione rei acceptae, restituenda sunt in loco vbi habentur; nec teneris ea mittere domino expensis tuis, sed mittes expensis domini: vt, si bona fide emeris rem à fure. Ratio est; quia cum tuo damno non teneris dominum in pristinum statum restituere, cum eum per iniuriam non deturbaueris, sed solum teneris ad rei custodiam; monito interim domino vt significet, quo modo velit eam sibi